

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2020

Iniciativa de Custòdia del
Territori de les Illes Balears (ICTIB)

1. ASSESSORAMENT I SUPORT A LES ENTITATS DE CT	2
FORMACIÓ ICTIB.....	2
OFICINA TÈCNICA	2
2. SENSIBILITZACIÓ, DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ	2
DIFUSIÓ D'INICIATIVES DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI.....	2
DINAMITZACIÓ DEL WEB I LES XARXES SOCIALS	2
ALTRES PUBLICACIONS	2
3. CREANT XARXA	2
A BALEARS	2
A NIVELL ESTATAL.....	2
4. TREBALL AMB LES ADMINISTRACIONS	2
FEINA AMB ELS MUNICIPIS.....	2
GOVERN I CONSELLS.....	2
5. LES ENTITATS DE LA XARXA	2
6. BALANÇ ECONÒMIC	2

La **Iniciativa de Custòdia del Territori de les Illes Balears**, ICTIB, és una organització sense afany de lucre constituïda al 2007, que promou la custòdia del territori com a estratègia per conservar els valors naturals, culturals i paisatgístics de les Illes Balears. Es tracta d'una xarxa formada per entitats, associacions, fundacions, ens locals, empreses i persones físiques que fan feina per la custòdia del territori a les nostres illes.

A la ICTIB hi fem feina ininterrompudament des de la seva creació, tot i que des de fa uns anys hem augmentat la nostra capacitat de dedicació a la xarxa. En aquest document repassarem les fites aconseguides al llarg de 2020. Agraïm el suport rebut per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears, així com el de les entitats que formen la xarxa i també del Consorci de la Serra de Tramuntana.

ICTIB

Iniciativa de Custòdia del Territori de les Illes Balears

Mòbil: 635 530 539

www.ictib.net

[ICTIB Xarxa de Custòdia de Les Illes Balears](https://www.facebook.com/IniciativaCTIB)

[@IniciativaCTIB](https://twitter.com/IniciativaCTIB)

Hem organitzat 2 tallers de formació i 2 jornades tècniques. Hi han participat una vintena d'entitats i desenes de persones.

Hem pogut celebrar la 2ª Setmana de la Custòdia de les Illes Balears, a la que han participat 10 entitats i més de 250 persones.

Hem dedicat un 30% de la feina a l'assessorament de les entitats de custòdia, així com a informar a altres persones i entitats interessades.

Hem produït i difós 10 clips de video sobre iniciatives de custòdia a Balears i hem celebrat la Jornada Anual per a conèixer iniciatives d'altres indrets. Hem publicat 3 números del nou butlletí

Hem seguit treballant per crear xarxa, col·laborant amb altres xarxes autonòmiques i essent part activa de la xarxa estatal - FRECT.

1. ASSESSORAMENT I SUPORT A LES ENTITATS DE CUSTÒDIA

FORMACIÓ ICTIB

TALLER D'ELABORACIÓ DE PÍLDORAS INFORMATIVES PER A LA DIFUSIÓ D'INICIATIVES DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

31 de març 2020

El taller va tenir un enfocament molt pràctic, proporcionant els coneixements essencials, de manera que qualsevol dels participants pogués animar-se a elaborar un vídeo sobre les seves iniciatives sense necessitat de tenir masses coneixements tècnics.

Primerament el taller se centrà en el guió. Posteriorment es va tractar el tema de com podem gravar imatges, amb quins dispositius, en quin format, quin tipus de temes interessa gravar i amb quines premisses bàsiques. Finalment, es va xerrar de la postproducció, de com es poden editar les imatges, fer títols, cartells de sortida, etc.

La formació va anar a càrrec de Ismael Luna, professional de el sector audiovisual. Hi varen assistir 9 persones de diverses entitats de custòdia.

Els detalls del taller i la gravació de la presentació es poden consultar en [aquest enllaç](#).

TALLER D'ACOMPANYAMENT I SEGUIMENT D'ACORDS DE CUSTÒDIA

14 de maig 2020

El taller va ser organitzat entre la ICTIB i la Xarxa per a la Conservació de la Natura – XCN. Varen participar 50 persones provinents tant de Balears com de Catalunya.

Varen intervenir la Mireia Salazar i en Guillem Bagaria, de la XCN, que varen posar atenció sobre diferents aspectes relacionats amb el seguiment dels acords i varen exposar diverses iniciatives en funcionament.

En un segon torn, va intervenir Xavier Escuté de la Fundació Catalunya la Pedrera, que va tractar els punts més importants a tenir en compte a l'hora de planificar les iniciatives de custòdia

En una tercera intervenció, l'Héctor Hernández de l'Associació Mediambiental la Sínia a la conca del Gaià, es va encarregar de contar-nos la seva experiència amb l'associació.

La gravació de les xerrades i les presentacions es poden trobar en [aquest enllaç](#).

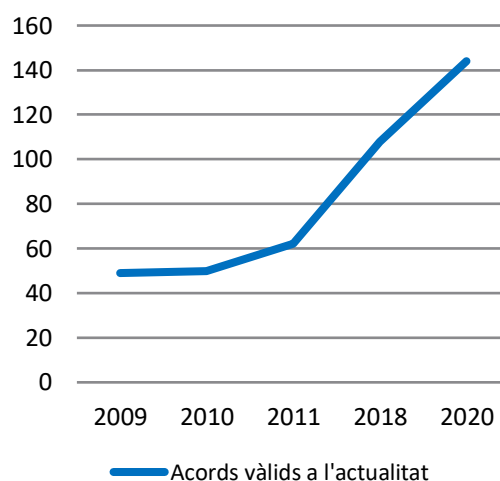
OFICINA TÈCNICA

ACTUALIZACIÓ DE L'INVENTARI D'ACORDS I ENTITATS DE CUSTÒDIA DE BALEARS

Durant el 2020 s'ha procedit a l'actualització de l'inventari d'iniciatives i entitats de custòdia de Balears, la última versió del qual es va fer el 2018. Així, dos anys després s'ha tornat a recollir la informació necessària, provinent de les entitats que formen part de la xarxa, tan les antigues com les noves incorporacions.

La finalitat d'aquest inventari és conèixer i difondre a tots els públics la situació actual de la custòdia del territori a les Illes Balears, així com la seva evolució al llarg dels anys. També vol ser un punt de partida per seguir avançant en el foment i la consolidació de la custòdia del territori al nostre arxipèlag.

A l'informe es mostra un augment tant d'acords i hectàrees en custòdia, com d'entitats involucrades. En la recollida de dades s'hi han registrat un total de 144 acords, els quals representen un total d'11.304 hectàrees. Respecte l'inventari de 2018, hi ha 36 acords més, el que suposa un increment del 33% en els últims 2 anys; pel que fa la superfície, s'han comptabilitzat 1.385 hectàrees més, és a dir, hi ha hagut un increment d'un 14%.

Evolució del nombre d'acords

PUBLICACIÓ DE LA GUIA D'ESPAIS EDUCATIUS I CUSTÒDIA DEL TERRITORI

Des de la ICTIB hem impulsat durant el 2020 la creació d'un espai de diàleg sobre la potencialitat que té la eina de la custòdia del territori a l'hora d'abordar projectes d'implicació de l'alumnat en assumptes relacionats amb la conservació de valors naturals i culturals.

Resultat de tot això, ha estat la redacció de la guia *"El món educatiu i la custòdia del territori"* per facilitar la integració de pràctiques de custòdia del territori en espais educatius, així com incentivar l'emprenedoria social vinculada a la conservació de valors naturals i culturals, des de l'àmbit de l'educació.

Es pot consultar en [aquest enllaç](#).

ATENCIÓ AL PÚBLIC I ASSESSORAMENT

S'ha mantingut oberta la oficina tècnica de dilluns a divendres de manera ininterrompuda. S'han rebut i gestionat més d'una trentena de consultes provinents sobretot d'entitats membres de la ICTIB, però també d'altres que s'han apropat a la xarxa. Moltes de les converses s'han tingut per telèfon o en reunions telemàtiques, donada la situació d'alarma per la pandèmia de la Covid-19.

En total, s'han fet:

- 34** Sessions d'assessorament
- 2** Tallers de formació
- 1** Informe d'evolució de la custòdia del territori
- 1** Guia per a espais educatius

2. SENSIBILITZACIÓ, DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

DIFUSIÓ D'INICIATIVES DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

II SETMANA DE LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI A BALEARS

Del 3 a l'11 d'octubre

Al llarg d'aquests dies una desena de les entitats que formen part de la nostra xarxa van organitzar activitats relacionades amb les iniciatives de custòdia del territori que desenvolupen. L'objectiu principal d'aquesta setmana és apropar aquestes iniciatives a la societat, així com fomentar la seva implicació directa.

Les propostes varen ser molt diverses, des de jornades de voluntariat agrari, forestal o de recuperació de paret de pedra en sec, fins visites temàtiques per aprendre sobre aus o sobre la tortuga mediterrània, o també per conèixer finques vitícoles o en les que es cultiva maduixa en ecològic. També es van celebrar tallers en línia sobre compostatge o sobre plantes beneficioses per a les abelles.

En total, 9 entitats de gairebé totes les illes varen proposar 10 activitats en les que varen participar unes 270 persones.

Es pot consultar el programa complet d'activitats en [aquest enllaç](#) i el resum de la jornada en [aquest altre](#).

270 Persones participants

9 Entitats

10 Activitats

VII JORNADA ANUAL DE DIFUSIÓ D'INICIATIVES DE CUSTÒDIA: "AGENTS LOCALS PER A LA CONSERVACIÓ. ESPAIS EDUCATIUS I MUNICIPIS"

13, 15 i 20 d'octubre

El 2020 la Jornada de Difusió d'Iniciatives de Custòdia es va centrar en dos agents locals claus per a foment i desenvolupament de la custòdia del territori: els municipis i els espais educatius. Hi varen assistir unes 40 persones en total, a part de ponents i organitzadores.

Degut a les circumstàncies sanitàries, va tenir lloc via Zoom al través de 3 sessions, les quals contaren amb una primera part amb la intervenció d'una iniciativa convidada i una segona part dedicada a una tertúlia sobre els temes tractats.

En total van intervenir 3 entitats: *Asociación Almijara* (Màlaga), l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm (Girona) i l'associació *Custodios del Territorio*, de l'Argentina, aprofitant el format telemàtic de la jornada. Totes les experiències que ens varen contar van ser molt inspiradores i després es va generar un debat molt interessant, que fins i tot es va allargar molt més enllà de l'hora prevista.

Es pot consultar el programa complet d'activitats en [aquest enllaç](#) i els vídeos resum de les sessions en [aquest altre](#).

37 Assistents

3 Sessions via Zoom

3 Ponents - Entitats de custòdia

CLIPS D'INICIATIVES

Al llarg de 2020 es van realitzar i presentar 8 peces de vídeo curt, realitzades a partir del taller celebrat a principis d'any. L'objectiu d'aquests clips, d'una durada entre 1 i 3 minuts, era donar a conèixer la tasca de custòdia del territori que les iniciatives desenvolupen a Balears, a través de diversos canals com el web o les xarxes socials (*Twitter*, *Facebook* i *WhatsApp* principalment).

Els clips varen ser editats per un professional, tant a partir d'imatges captades expressament per les entitats, com amb les seves imatges d'arxiu. El guió, simple i directe, es va construir entre la ICTIB i les diverses entitats participants. El resultat final va ser una mostra visual sobre la raó de ser d'aquestes iniciatives i de com es desenvolupen les principals accions per complir amb els seus objectius.

La difusió dels clips va tenir un impacte considerable, rebent una bona acollida entre les persones usuàries de les xarxes socials amb milers de reproduccions.

Es poden visualitzar seguint [aquest enllaç](#).

9

Clips

9

Entitats de custòdia

6.398

Reproduccions

16.953

Persones assolides

DINAMITZACIÓ DEL WEB I LES XARXES SOCIALS

PÀGINA WEB

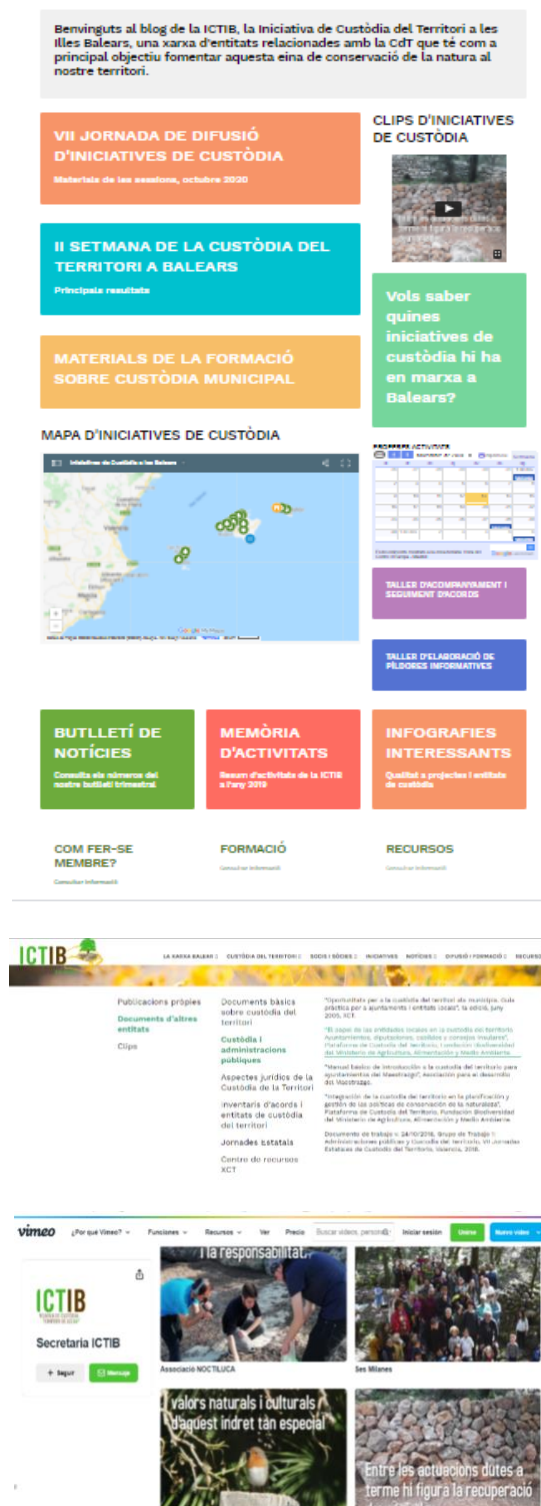
El web de la ICTIB és la principal plataforma de comunicació i difusió de l'organització. S'ha anat actualitzant i renovant amb informació sobre la pròpia ICTIB, les seves novetats i activitats, i de les entitats associades.

El 2020 es varen publicar 18 articles web a la [secció de Notícies](#), amb diversos continguts: informació i resums de tallers realitzats, informació sobre dinàmiques internes de la ICTIB (com ara reunions amb l'Administració Pública, incorporació de nous socis a la xarxa, nous grups de treball, etc.), articles sobre iniciatives de custòdia a les Balears, publicacions de material divulgatiu propi (newsletters, manuals, etc.).

D'aquestes publicacions, 5 van ser sobre iniciatives de custòdia a Balears, seguin la línia iniciada l'any anterior per donar a conèixer les diferents experiències que tenen lloc a Balears. Tots les articles publicats s'han organitzat dins una nova [secció d'Iniciatives](#).

Com a novetat, el 2020 s'ha donat una volta a la secció de recursos. Entre d'altres, s'han creat un parell d'apartats amb publicacions referides a temàtiques d'interès, com la relació entre [Custòdia i Administracions públiques](#) o els [Aspectes jurídics de la custòdia del territori](#).

Finalment i tal i com dèiem a la pàgina anterior, s'ha creat un espai per poder visualitzar els clips que s'han editat sobre iniciatives de custòdia a Balears, els quals estan també allotjats a un [nou canal de Vimeo de la ICTIB](#).

XARXES SOCIALS

Els comptes de la ICTIB en xarxes socials (Facebook i Twitter) són les plataformes de comunicació i difusió secundàries. En elles, s'ha seguit publicant totes les novetats de l'organització, a més de seguir donant suport a la informació publicada per les iniciatives associades, i compartint informació que la ICTIB ha considerat d'interès per al seu públic objectiu, ja fos de caràcter intern o extern.

FACEBOOK

133 Publicacions

132 Nous seguidors

952 Total seguidors

Enllaç al compte de Facebook: [ICTIB Xarxa de Custòdia de Les Illes Balears](#).

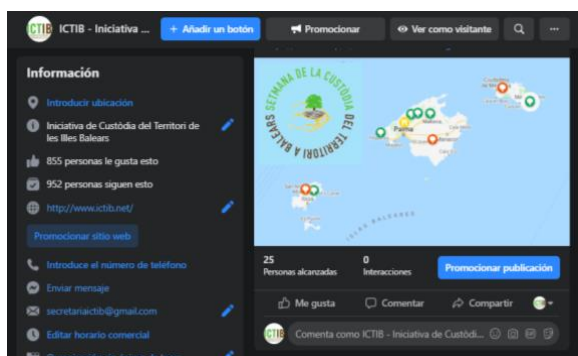
TWITTER

171 Publicacions

120 Nous seguidors

339 Total seguidors

Enllaç al compte de Twitter: [@IniciativaCTIB](#)

ALTRES PUBLICACIONS

BUTLLETINS TRIMESTRALS

El 2020 s'ha continuat amb la publicació del butlletí de notícies de la ICTIB. S'han llançat 3 números, els quals s'han fet arribar als més de 400 contactes subscrits que actualment té la nostra entitat. També se n'ha fet difusió a XXSS i s'ha publicat al web.

Tots els números es poden consultar en [aquest enllaç](#).

MEMÒRIA 2019

Per segon any consecutiu es va publicar un document que recull de manera resumida les principals activitats realitzades per la ICTIB al llarg de 2019, el qual es pot consultar en el [següent enllaç](#) juntament amb els d'altres anys.

En total, s'han fet:

- 18** Articles web
- 295** Publicacions a XXSS
- 3** Números del butlletí de notícies
- 1** Memòria d'activitats 2019

3. CREANT XARXA

A BALEARS

CELEBRACIÓ D'ASSEMBLEA ANUAL D'ENTITATS I PERSONES SÒCIES DE LA ICTIB

Dimecres 15 de gener 2020

Com cada any vàrem celebrar l'assemblea de persones i entitats sòcies de la ICTIB, un espai per a trobar-nos i poder explicar en primera persona totes les accions realitzades al llarg de 2019. A més, vàrem explicar els plans per 2020 i vam compartir idees i comentaris entre totes les persones i dels col·lectius que ens trobàrem.

17 Persones assistents

14 Entitats

2 Particulars

ES CREA EL "GRUP DE TREBALL SOBRE ESPAIS EDUCATIUS I CUSTÒDIA DEL TERRITORI"

El 14 d'abril ens vàrem trobar per primera vegada diverses persones interessades en explorar els aspectes positius de la relació entre els espais educatius i la custòdia del territori a Balears.

L'objectiu principal de la creació d'aquest grup era treballar conjuntament en la redacció d'una guia que posi a l'abast de qui hi tingui interès les consideracions i passes a seguir per a posar en marxa una iniciativa de custòdia amb la implicació dels espais educatius.

Es varen fer 2 reunions més el 2020 i, entre elles, una feina contínua de redacció i millora del document de feina, el qual finalment va prendre la forma de la [*El món educatiu i la custòdia del territori*](#) comentada anteriorment.

Els detalls de la reunió es poden trobar en [aquest enllaç](#).

10 Persones assistents

8 Entitats

PARTICIPACIÓ A ESDEVENIMENTS D'ALTRES ENTITATS

A la ICTIB estem sempre disposades a participar allà on ens conviden, especialment quan es tracta d'entitats de la nostra xarxa.

Així, al llarg de 2020 vàrem esser presents a diversos esdeveniments, com una xerrada i una taula rodona celebrades en el marc de la futura declaració del Parc Agrari de Palma i organitzades per Palma XXI; o una ponència a una jornada tècnica sobre gestió forestal, organitzada per Tramuntana XXI.

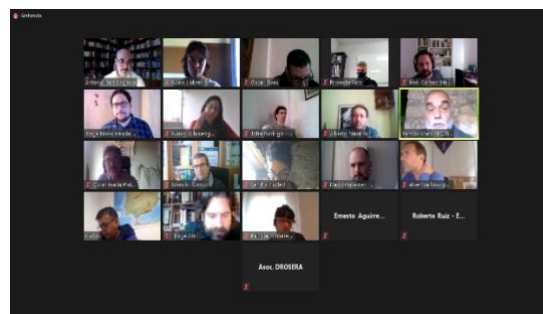
A NIVELL ESTATAL

FRECT I PLATAFORMA DE CUSTODIA DEL TERRITORI

La ICTIB forma part de xarxes i ens d'àmbit estatal relacionats amb la custòdia del territori per tal de compartir aprenentatges, establir sinergies entre territoris, treballar per a la recerca de finançament a través de dissenyar projectes conjunts o formar part d'aliances per a la incidència en polítiques ambientals, agràries o fiscals, entre d'altres.

Durant 2020 s'han realitzat diferents reunions de coordinació tant amb el *Foro de Redes y Entidades de Custodia del Territorio* (FRECT), al qual hi ha un membre de la ICTIB dins el Consell Directiu. D'altra banda, s'han celebrat un parell de trobades de la comissió de participació de la *Plataforma de Custodia del Territorio de la Fundación Biodiversidad*, de la que també som membres.

Amb el FRECT s'ha iniciat també la col·laboració en dues línies de feina que han arrencat la tardor de 2020: una relativa al desenvolupament de la custòdia urbana, la primera sessió de presentació de la qual va tenir lloc el 3 de novembre; i l'altra enfocada a l'enfortiment i capacitat de xarxes com la nostra, la primera reunió de la qual es va celebrar el 18 de novembre. Ambdues línies es pretén que segueixin en marxa al llarg de 2021.

4. TREBALL AMB LES ADMINISTRACIONS

FEINA AMB ELS MUNICIPIS

FORMACIÓ SOBRE CUSTÒDIA DEL TERRITORI COM A EINA DE GESTIÓ MUNICIPAL

Dimecres 29 de juliol 2020

Prèviament vàrem mantenir reunions amb el personal de diversos ajuntaments, gràcies a les quals es van poder identificar els temes de més interès pel desenvolupament de la custòdia del territori a nivell municipal.

A la formació es va plantejar el repte que suposa l'adaptació dels mecanismes propis de la custòdia del territori, provinents de l'àmbit privat, a les eines i procediments propis de l'administració pública.

Va intervenir, en una primera part teòrica, Antonio Ruíz Salgado, advocat especialista en dret ambiental i membre del FRECT amb una ampla experiència en custòdia del territori.

En una segona part, vàrem intervenir Gemma Roset de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, Luís Reija de la Diputació de Lugo i Magda Palao de l'Ajuntament de Banyola explicant casos pràctics.

Els detalls del taller es poden trobar en [aquest enllaç](#).

SUPORT TÈCNIC A AJUNTAMENTS

Al llarg de 2020 s'ha fet feina amb diversos municipis amb iniciatives de custòdia. Descataquem la col·laboració amb l'ajuntament de Palma, centrada sobretot en les possibilitats de gestió i dinamització de dos espais verds urbans, els quals volen ser espais de participació i aprenentatge per a la ciutadania, especialment de joves alumnes dels instituts propers. Aquestes intencions varen cuatllar amb l'entrada de l'ajuntament dins un projecte europeu anomenat [Biodivercities](#).

GOVERN I CONSELLS

REUNIÓ AMB LA CONSELLERA D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ DEL GOVERN**Dijous 16 de gener 2020**

Ens vàrem reunir amb la nova Consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, Mae de la Concha García-Mauriño, i part del seu equip tècnic. Va ser ocasió per presentar-nos i donar a conèixer la tasca de la ICTIB i de totes les entitats que hi formen part.

El personal va valorar positivament el potencial de la eina de custòdia del territori per a la gestió sostenible a les Balears. A més, entre altres temes dels que vàrem poder conversar, es va posar especial atenció en la nova llei agrària i la inclusió de la Custòdia del Territori com a eina de desenvolupament rural en el seu articulat, concretament l'article 120 "Custòdia del territori i agrocompromisos". De fet, es va fer entrega d'un document en el que es presenten propostes que podrien contribuir al desenvolupament dels diversos punts d'aquest article.

Els detalls de la reunió es poden trobar en [aquest enllaç](#).

CONVERSES AMB EL DEPT. DE TERRITORI DEL CONSELL DE MALLORCA I EL CONSORCI DE LA SERRA DE TRAMUNTANA PATRIMONI MUNDIAL

D'altra banda, existeix una comunicació fluïda amb el Dept. de Territori del Consell de Mallorca i el Consorci de la Serra de Tramuntana, organisme que el 2020 va treure per 3ª vegada consecutiva la **convocatòria d'ajudes a entitats que fomentin i promoguin iniciatives de custòdia a l'àmbit de la Serra**.

Aquesta subvenció permet que hi hagi fins a **7 projectes actius a Tramuntana** de diversa tipologia: des de la recuperació de varietats locals o la rehabilitació d'elements etnològics, fins a la gestió agrària/forestal sostenible o el manteniment del paisatge.

A més, la ICTIB és part de la Mesa de Participació del Consorci de la Serra de Tramuntana, la qual es reuneix amb certa freqüència per tractar diversos temes relatius a la dinamització de la Serra i la protecció del seu valuós paisatge. Al 2020 es varen realitzar 3 reunions a les que hi vàrem poder assistir.

PROPOSTA D'INCLUSIÓ DE LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI A CONVOCATÒRIES D'AJUDES DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Es varen revisar nombroses convocatòries d'ajudes i es varen fer propostes a un bon nombre, sobretot les que ofereix la Conselleria de d'Agricultura, Pesca i Alimentació, però també a una de la Direcció General de Cooperació de la C. d'Afers Socials i Esports i a la única convocatòria de la Conselleria de Medi Ambient i Territori (CMAT).

En general es proposa incloure la custòdia del territori com a criteri de valoració, és a dir, que les propostes presentades que estiguin emmarcades en una iniciativa de custòdia rebin puntuació per aquest fet. També es va demanar que la custòdia del territori tornés a ser una línia estratègica de la convocatòria d'Educació ambiental de la CMAT, ja que en 2019 així era i el 2020 va desaparèixer.

5. LES ENTITATS DE LA XARXA

NOVES INCORPORACIONS A LA ICTIB

Al llarg de 2020 hi varen haver un total de 5 incorporacions a la ICTIB, el que suposa un total de 25 entitats sòcies. La nostra xarxa no només creix en nombre, si no també en riquesa i diversitat en qüestió d'objectius de les seves iniciatives, havent-se sumat de dedicades al patrimoni cultural o a la restauració d'ecosistemes marins i litorals.

Palma XXI i la seva iniciativa del Parc Agrari de Palma, en la que la custòdia del territori pot tenir un paper clau a l'hora de dinamitzar l'activitat agrària a les finques.

Associació de Varietats Locals de Mallorca, amb un projecte que promou varietats locals d'hortalissa i lleguminoses per part de pageses multiplicadores de llavors.

APAEEF, amb el banc de terres de les Pitiüses, una iniciativa d'èxit que posa en contacte propietat i futurs pagesos per a recuperar l'activitat agrària a les illes del sud.

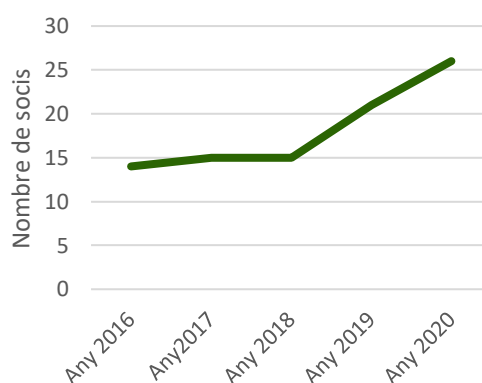
Més que Pedra, una associació que fomenta el respecte pel patrimoni etnològic a través de tallers i cursos que realitzen a finques en custòdia.

Fundación Save The Med, una entitat que fa una gran tasca per la mar a Balears i que entre d'altres duu a terme un projecte participatiu a la Reserva Marina de sa Dragonera.

El llistat complet d'entitats sòcies el podeu consultar en [aquest espai](#).

Evolució del nombre de socis i sòcies de la ICTIB

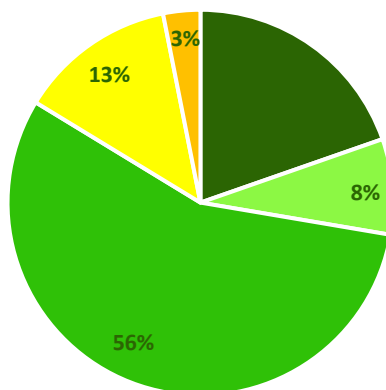

6. BALANÇ ECONÒMIC

Per a poder desenvolupar el programa de feina de la ICTIB al llarg de 2020, s'ha realitzat una despesa total de 23.406 €. Això ha estat possible gràcies al suport del Govern Balear, a la contribució de les quotes de socis i sòcies de la xarxa i a part del romanent de què disposem a la ICTIB; en total els ingressos han estat de 22.700 €.

Despeses 2020

- Oficina tècnica
- Comunicació i difusió
- Treball en xarxa
- Formació
- Treball amb l'administració

Ingressos 2020

- Subvenció CMAT
- Quotes socis
- Altres

